

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2.50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-ій пополудни.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9.
ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Ек-
спедиція місцева в Агенції Со-
коловского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Реклямації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Десятилітє „нової ери“.

XIV.

З того часу, як Романчук сконсолідував ся з москвофілами і вступив на дорогу відпорної політики, став він за приводом москвофільського дневникарства в «Дѣл-і» заперечувати вагу і значінє тих придбань, які осягав Барвіньский з товаришами своєю реальною політикою. Хоч сі придбаня клали певні і міцні підвалини до широкого розвитку Русинів в національнім, економічнім і культурнім напрямі, наколиб лише руска суспільність ними відповідно користувала ся, почало «Дѣло» доказувати (в статях пера Романчука), що всі ті придбаня лише «дрібні і хвилеві користи», що «ті здобутки могли бути при інших обставинах хосенні, а при теперішних они втратили свою вартість», і що «зміна системи — се перший і найважнійший наш постулат, без котрого ніякі здобутки не можуть нас вдоволити. Коли се настане, то решта скорше чи пізнійше **сама прийде**».

Нестійність такого погляду мусить зараз уявити ся кожному мислячому чоловікови. Вжеж найпевнійший суд моглиб нам дати н. пр. директори «Дністра», чи ся інституція є дрібною і хвилевою користию, чи она без згляду на всякі обставини не є вельми хосенна!

Переїдїм на шкільне поле: руска школа виділова женська, женська школа взірцева при учит. семинарії у Львові, мужські взірцеві школи в Тернополі, Станиславові, Самборі, Сокалі, руска гімназія в Коломиї і Тернополі, приготовляючі класи при руских гімназіях в Коломиї і Перемишлі, утраквістична низша гімназія в Чернівцях, руска катедра історії і катедра для руского язика і літератури з узглядненєм церковно-славянщини в львівськїм університеті — а все те придбаня тих часів і тої реальної політики, — чи се дрібні і хвилеві користи, — чи се ефемеричні успіхи нової ери, як свого часу писало «Дѣло»?!

Не будемо тут наводити всего того, що рускі товариства та інститути в тім часі одержали титулом «жебрачих субвенцій», як се го часу писав навіть др. Франко в «Житю і Слові», а задержимо ся лише на однім Науковім Товаристві ім. Шевченка, що яко таке уконституовало ся в 1892. р. Нехай скаже сам др. Франко, що тепер, замість писати в Kurjer-і і т. п. виданнях, працює в Наук. Товаристві і знає докладно єго бюджет, а може з книг касових пересвідчити ся о фінансовім стані сего товариства в роках н. пр. 1880—1893 р., чи могло би було Товариство ім. Шевченка дійти до такого розвитку, чи могло би оно стільки прелімінувати як тепер (20.000 зр.) на видавництва, чи могла би як тепер розвивати ся руска наука і література, чи могло би при нїм найти приміщенє і кузенсь хлїба стільки людей, якби не ті «жебрачі субвенції», якби не відданє друку всіх шкільних руских книжок друкарні товариства? А нехай же тепер і п. Романчук і «Дѣло» скажуть, чи придбанє всего того для товариства — «се дрібні і хвилеві користи», «ефемеричні успіхи»?!

А коли Романчук і вся опозиція руска бажала ще більших успіхів на всіх тих полях, коли бажала тривких і великих користий, то повинні знати о тім, що доходить ся до осягненя їх не зменшуванєм ваги і значінє згаданих вгорі придбань, а навпаки метода приновровлювана тут Романчуком і «Дѣло-м» доводила до ослабленя змагань Русинів в тім напрямі. Се поступованє було зовсім в дусі москвофілів, у яких всякі національні і культурні придбаня для розвитку українсько-рускої ідеї не мають ніякої ваги. Але інакже повинна до того відносити ся руска суспільність, а передовсім сам проводир народовців і єго головний орган «Дѣло» — они повинні тямити се, що й величаві палати і будівлі повстають не з великих скель, а з дрібних цегол, які складає ся одну на другу.

П. Романчук пишучи статі в «Дѣл-і» в роках 1894. і слїдуючих, забував мабуть

се, що давнійше сам в тім же «Дѣл-і» на писав, бо як-раз в січні 1892 читаємо в статі надісланій з Відня ось які слова про почату ним в 1890. р. політику та про політичну систему:

«Се був початок нової політики супроти Русинів, завдаток нам даний, а ми не перестанемо добивати ся всіх тих прав, які конституція австрійска признала всім народам держави. Осягненє тих прав і відповідного нашому народному достоїнству становища в державі — буде залежати найбільш від розважного, консеквентного і діяльного поступованя цілої рускої суспільности а передовсім руских послів». Але чи таке було се поступованє?! Добре, добиваймо ся всіх тих прав, але коли одного і другого добємо ся, то не кажім, що се не має вартости, що се «охлапи», але користуймо ся належно тими придбанями, а тоді всіємо осягнути більше.

(Далі буде).

Вибори з IV. куриї.

1. **Кранів**, Величка, Хшанів: при тіснійшїм виборі голосувало 564, абс. більш. 283, дістав: Войтига 329, Сколишевский 235, — вибраний Іван Войтига, учитель.

2. **Вадовиці**, Мисленіці: голосувало 444, абс. більш. 223, дістав: др. Опидо 182, кс. Стояловский 161, Шпондер 12. При тіснійшїм виборі голосувало 416, абс. більш. 209, дістав: др. Опидо 251, кс. Стояловский 165, — вибраний др. Франц Опидо.

3. **Бохня**, Бжеско: при тіснійшїм виборі голосувало 482, абс. більш. 242, дістав: Оржеховский 221, Ольшевский 254, — вибраний Михайло Ольшевский.

4. **Ропчиці**, Мілець, Тарнобжег: при тіснійшїм виборі голосувало 465, абс. більш. 233, дістав: кс. Копицьний 181, Кремпа 284, — вибраний Франц Кремпа.

5. **Ярослав**, Цішанів: при тіснійшїм виборі голосувало 377, абс. більш. 189, дістав: кс. Вла-

4

Василь Сильвестер Пачовський.

З пісень болю.

Погоня.

Розспїте ся мрії росею по полю
Росею сріблїсто до сходу;
Прокиньтесь надїї з глибокого болю,
Ой час мінї до походу!

Як цвіткя зівяла, я голову клоню,
Бо щастя мабуть не дібу ся;
А може, а може єще я догоню,
А може єще усміхну ся!

Бренять мої мрії, як жайворон в полю,
Чи чуєш, вороний мій коню!
Прокиньтесь надїї з глибокого болю,
Ой, час мінї у погоню!

Без упину я борю ся,
В тугу другу не вдаю ся,
Лиш під небо синє рву ся
І за щастєм гоню.
Степ далекий, сьвіт широкий,
Зір орлиний, лет високий,
Хоч у серці біль глибокий,
Далі у погоню?

Хто там у степі втікає?
Пожар ноги піджигає,
Кровця слїди заливає,
Кїнь ірже воронець;
Ой наложу головою,
Не устою я у бою,
Повалю ся під журбою, —
Буде мінї кóнець!

Кров із груди виринає,
У керницю протїкає,
З неї Дунай випливає,
Котить філї морем;
Туга серце рве горяче,
В нїм нудьга тихіськю плаче,

А над ним розпука краче
Безнадійним горем.

Дунай море розливає,
І день і ніч прибуває,
Зелен явір підмиває,
Явір похилив ся;
Серце стогне від розпуки,
З дня на день зростають муки,
Впали ноги, впали руки,
Я з коня звалив ся.

Ой звалив ся в яр глибокий
Лет орлиний, лет високий!
Там розляг ся сьвіт широкий,
А я слези роню —
Та як небо синє зочив,
Біль у серцю затолочив
І на ворон-коня скочив —
Вітром, ворон-коню!

зовський 225, Стахура 151, — вибраний кс. Тома Блазовський.

6. Стрий. Жидачів, Дрогобич: голосувало 623, абс. більш. 312, дістав гр. Дідушицький 333, о. Давидяк 288, — вибраний гр. Дідушицький.

Вислід виборів в прочих округах подали ми в вчорашнім числі.

З соймів.

В моравськім соймі на вечірнім засіданю ін-терпелював пос. Странський намісника, чи правитель-ство приклонне предложити соймови декларацію архикн. Франца Фердинанда. Межи спра-вами, які наспіли до президії, находить ся роз-поряджене міністерства просвіти, в якім ска-зано, що начальний заряд шкіл є примушений теперішнім фінансовим положенем краю до цілковитої повздержности в зарядженях фінан-сової натури і тому квестія удержавлення мо-равських середних шкіл не може сего разу вхо-дити в рахунок. В першім читаню правитель-ственного предложеня о додатку до податку від горівки заявив пос. Жачек, в імени чеського клуба, що клуб, нараджуючи ся над предло-женем, не хоче сим дати до зрозуміння, що го-дить ся на програму правительства і резигнує з розправи над конституційними квестіями. Чеський клуб буде енергічно налягав на се, що-би так раді державній, як і соймам предложе-но до рішення важні народно політичні сирави. — Предложенє переказано фінансовій комісії.

Бюджетова комісія чеського сойму приняла правительственні предложеня дотично горівча-ного податку; німецькі члени комісії з причини деяких сумнівів конституційної натури заявили ся против предложеня.

Сойм стирійський, сольногородський, морав-ський, каринтський, Поберезя, буковинський, фораль-берський і тирольський отворено окликами на честь цісаря. В стирійськім соймі появили ся Словінці. Сольногородський сойм приняв одного-лосно внесенє за дефінітивним устанавленем краєвого бюджету. В тирольськім соймі появили ся італійські послы. По промові намісника в о-бох языках відчитав пос. Брунря іменем Іта-лійців заяву, що їх поява після десятилітньої абстиненції має на цілі ставленє опозиції вся-кому внесеню і великій ухвалі, а се з причини рішення квестія автономії краю не відповідно до жадань Італійців.

З країни нужди і здирства.

З Косівського.

(Ще раз про спис людности).

Перед роком писав я в «Руслані» (ч. 270 1899) в справі спису людности. Сьогодні набли-жаєсь уже той час, тож придадуть ся ще деякі уваги.

Оповідаять, що спис людности бере по староствах, чейже не всіх, один (звичайно се-кретар) в аренду і потому розділює між поді-бних єму угодників, але що се інтерес, то му-сить приймаючий спис в громаді або громадах дати арендаторови коли не 40 то найменше 25% заробку. Арендованем спису підреперовує ся особливо тих функціонерів, котрі при прави-борах найлучше спішуть ся. Великодушність арендатора обіймає тільки урядників ц. к. ста-роства і тих немногих на щастє з учителів, ко-трі положать особливі заслуги — розуміє ся, що не на шкільнім поли. Не знаю, як при тепе-рішнім списі будуть за него платити, але при попередних, привнайменше в околицях, де я був, платили від числа дому і то довільно, ро-зумій довільність списуючого. При платні за спис від числа дому ішов інтерес добре, бо списуючий старавсь як найбільше чисел намно-жити. На долах се не так легко удавалось, але в горах між темними гуцулами, а ще до того не так то дуже числячими ся з грошем, «ішло як по маслі».

В горах біда творить ся з т. зв. зимарка-ми. Гуцул трохи маєтвійший посідає в кількох місцях ґрунта, не раз і о кілька миль віддалені пр. полонину. В полонині кладе він собі курну хату, в котрій літом 2—3 а зимою 1—2 місяці з маржиною пробуває — і та хата зовесь зи-маркою. Колиж би ще ведучий спис брав за

такий «номер дому», де для означеня «тяжкої роботи» треба аж тільки писанини, пр. «№ 693 zimarka Fedora Iwaszko», то було би ще пів біди, але списуючі творять як найбільше зимарок без найменшої підстави, щоби лише вийти до-бре на своє. Гуцульські села суть розкинені, тож гуцул може мати у «верхах» ґрунт в кількох місцях, а що гуцул живе з маржини, тож мусить ту маржину на місці, де сіно зробив, годувати, «аби поле орендзило си» — погноювало ся, бо сіна того він для територіяльних причин д' хаті ні привезти ні принести не може, а знов також і гною не вивіз би на верхи. З тої причини кладе дуже примітивну «колешню», шопу з 3 сторін обложену дилами) на маржину, щоби в ній захистити маржину від вітру і снігу. Що-биж на маржину дати позір в ночи, перекла-дає собі гуцул в тій колешни при одній стіні таку кліточку, убиває в ній піч без комина, а з надвіря на «чотирох до сеї оподаткованої ви-годи» рачкує. В такій «палаті» нема звичайно віконця і на 4 пальці, — і то зовесь также зи-маркою. Ба, що більше, проворний списуючий, звичайно писар громадський, побачивши такого «простого» (нікому і нічому він не спротивить ся) гуцула, каже до него: «а ти Ю(рію) все вже переписав? (гуцули кличуть на імена хрестні в скороченю, щоби з одного «бруна» (верха) на другий було чути, пр. місто Василю, Іване, Дми-тре, Проконе кличуть: Васи', Ива', Дми', Про'). — Все, прошу ласки п. «хомісара». — Е, відай ні?! Таже там у тебе я бачив коло хати таку коле-шню, з котрої колись може бути безпечно хата. — Та є прошу ласки п. хомісара. — А видиш! і є вже зимарка о 12 кроків від хати — зи-марка, за котру треба переписуючому 20—40 і більше кр. заплатити. Та «Бог го бери», коби на тім стало, але ту треба за таку «зимарку» податки платити. Від «зимарки» о 12 кроків від хати плачено податок через 20 літ!

Дальший спосіб робленя інтересів при пе-реписі — се той, що, коли находять ся під одним поквитєм дві комнати, а в них мешкає пр. 2 брати, то з тих двох кімнат робить ся два чи-сла дому, від котрих потому оплачуєсь податок домовий зі всіми додатками і додаточками. Всім тим штучкам при переписі могли би за-побігти оо. духовні, котрі при списі і так по-винни бути. Спшиювати драчу з мужика треба всюди, де лише можна.

За надужитя при списі людности не виную списуючих громадских писарів, бо то звичайно шумовини, але виную власти політичні, котрі їх до так важної справи, як спис людности, ужи-вають. Спис людности повинен віддавати ся лю-дям умним і совісним, пр. сьвященникам, котрі з дуже малими виїмками на тім «інтересів ро-бити» не схотять, а так як у нас усе фалшоване, так і спис фалшує ся — і шкода не то гро-ша, але і заходу, бо такий спис не буде мати реальної підстави, а вийде лише на шкоду на-селеня.

Понеже іменем покривджених за вписува-нє т. зв. зимарок думаю виступити з жаданем звороту неправно побраних податків, чи против тих списуючих громадских писарів, чи про-тив їх протекторів, то отсим прошу покрив-джених подати: кілька зимарок при списі 1890 або і давнійше їм вписано? А совіетних людей, котрі обзнакомлені з ріжними «закарлючками» податковими, прошу щоби подати: що маєсь уважати за зимарку? — кілька сталого податку від такої зимарки? чи можна від зимарки поби-рати які другі драчі? — як се в Косівщині прак-тикує ся.

Здає ся, що в соймі порушено було, щоби належитости за перепис вчислювано до бudge-ту громадского. Коли би саме так було, то край-ний вже час взяти ся до уложеня громадских бudgeтів! Закон домагаєсь уложеня бudgeту громадского на місяць перед укінченем року, а о тім в косівськім нікому і не снить ся!

Дуже би я рад знати, кілька з тих, котрі в Косівщині дістали вже або в коротці діста-нуть спис людности, купили відручник др. Ma-jerhoffer «Die Volkszählung in Oesterreich vom Stand-puncte des geltenden Gesetzes (тільки не для Га-личини) ihrer Durchführung und eventuellen Re-form, порученої ц. к. намістництвом у Львові до ч. 97.669/99(?). Відай нема жадного такого! От, czeza formalistuka, аби «забити баки». Чисте са-модурство. Відай справдить ся мій здогад з

тогді, а тепер принаймії уже у нас є певним, що староство передає за «заслуги» около пере-веденя теперішних правиборів спис людности таким недоукам, як я повисше згадав, лише з тої «культурної» причини, щоби дати їм добрий заробок і щоби фабрикованєм при теперішнім спи-сі заслужили собі на нові згляди. — О бідна ти Галичино! рідний мій краю! Чи знову мусить на тобі «присхнути» такий закид, який в м. р. о-дин консуль до свого правительства подав, що на дані в переписі Галичини не мож спускатись, бо вони фалшовані!

Документи до історії «нової ери.»

Заяви признаня Є. Е. Митрополиті д-ру С. Сем-братовичеви.

I.

Ваше Превосходительство, Высокопреозвя-щенний Архієрею!

Событя послѣднихъ часѣвъ не тільки въ-грустне положенє ввели нашу народность но и не сподѣвано кинули ярке свѣтло подозрѣнья на нашу столѣтїемъ репробовану лояльносгь для Августѣвской Династіи Габсбургѣвъ и увлек-кли глубокому чувству вѣри нашей, котра при-казує нам крѣпко стоять при Святѣйшѣмъ При-столѣ Римскѣмъ. Отъ часѣвъ ревиндикаціи че-резъ Австрію Галицкою Русси исторія не выка-же ни одного примѣра апостазіи народа нашо-го ни змѣны государственной среди такой по-винуючої ся, но питомымъ житємъ хотячою жити Галицкою Русси; но супротивъ каждой кры-тичной хвилѣ для державы Русь сердцемъ и ду-шею стояла и стоять буде при сильномъ и сла-вномъ прапорѣ Австріи. Но жаль сказати ситуація нашей народности такъ несчастлива, що мы при кождѣмъ случаю викликанѣмъ наветѣ сподѣва-ными обстановами мусимо клятись и божитись, що мы тверді уніяты, що мы лояльні. Так мы і теперъ божемся, що тільки Римъ и Вѣдєнь — то единй зборыща нашихъ чувствъ незахитанній вѣрности Святѣйшому Отцу, головѣ церкви на-шой и нашей также не взрушеной лояльности для Пануючої Династіи. До первого влече насъ вдячѣность непогашена за отцѣвску опіку надъ обрядомъ нашимъ Святѣйшихъ Папъ Римскихъ, болѣше глубокою перекованьє переняте начала-ми вѣры католицкой, до второго также вдяч-нѣсть глубока за подвигненє зауершою нашей народности и поставленє ея въ ряду зъ други-ми народностями до житя конституційного. Тыхъ кілька слѣвъ, пливучихъ изъ глубины щиро-русскихъ сердець нашихъ нехай ласкаво приймутъ Ваше Превосходительство до вѣдомо-сти, хотяй смиреннѣйше подписаній перековани, що Ваше Высокопреосвященство ни на хвилю неусомнѣваєтись о нихъ просячи покорнѣйше о вселаскавѣшу оборону въ данномъ случаю своихъ дѣтей съ сынѣвскимъ повиненьємъ подписавшихъ ся: Конюхи дня 4. (16.) лют. 1891. Оньшкєвич Юл. пар. зъ Кон. Филаретъ Бачинь-ский гр.-кат. пар. зъ Козлова. Виктор Билинський гр.-кат. парохъ съ Шибалина. Каролій Тиливскій гр.-кат. пар. зъ Дибца. Антоній Рудницкій съ Ко-зѣвки. Ю. Сероичковскій парохъ въ Бышкахъ. М. Громницкій парохъ Августѣвки. Василій Федоро-вич парохъ Золочівки. Теодоръ Кордуба парохъ Бережаньскій. Витолдъ Билинскій гр.-кат. завѣ-датель изъ Ольховця. Д. Бачинскій парохъ Го-родници. Юрій Чубатий — Будиловъ. Іоаннь Га-брусєвич парохъ Куропатникъ. Яковъ Зробекъ завѣдатель въ Вибудѣвъ. Теофиль Войтовичъ со-трудникъ Бережанъ. Лука Нєсторъ сотрудникъ Ко-тоухъ. Левъ Джулинскій Редакторъ «Послани-ка». Леонтій Лужницкій зъ Дрыщева.

НОВИНИ.

— Календар. В середу: гр.-кат. Николая Чудотворця; рим.-кат. Немизія. — В четвер: гр.-кат. Амврозія еписк.; рим.-кат. Теофіля. — В пятницю: гр.-кат. Патапія препод.; рим.-кат. Томи ап.

— Независима кандидатура. Ми напаятували вчера напасть «Дѣл-а» на нас з причини збув-ших ся виборів пятої куриї, як оно на се заслу-жило. Щож до закиненої нам сторонничости на річ б. кандидата з борцівского округа д-ра О. Кулачковского, то мусимо наперед ствердити, що ся кандидатура була «вповні независимою».

*) Подаємо вірно з оригіналів.

Кандидат робив, правда, у нас найуспішніші заходи для підпирання його кандидатури і переправив навіть заміщені дописи одного свого прихильника з виборчого округу, на яку ми не зовсім годилися і навіть в частині її спростували описи. Так само робив кандидат заходи і в «Дільці» і в «Народнім Комітеті», де він став допущений на з'їзд делегатів і промовляв за своєю кандидатурою більше години... Вкінці мусів навязати зносини також і з радикалами виборчого округу, які під назвою «народно-хлопського» комітету розкинули були ось яку відозву: «Братя учителі! Братя хлопці виборці 4. курії Борщів, Заліщики, Городенка! Не вибирайте священника, ворога шкільництва, ворога інтересів хлопських, котрий буде в думі державній старати ся о те, щоб більше ще більше курок, колачів і топок соли дали і дві даремщини робили — священник буде боронити священників, а вас по виборі копне погов. Голосуйте на чесного Русина д-ра Олександра Кулаковського, адвоката у Відні, котрий всі ваші кривди боронити буде. Від комітету народно-хлопського: Хлібороби». — Про сю відозву ми довідалися доперва з вчорашнього числа «Галичаніна», а розуміє ся, не могли би і не можем мати нічого спільного з кандидатом, який виступав під такою фірмою. Отже виняти нас за підпирання такої кандидатури закриває хіба на кепський жарт. Тому стверджуємо ще раз, що се була кандидатура зовсім незалежна, яка не числилася з ніким і з нічим: ні з партіями, ні з переконаннями, і за яку лише сам кандидат мусить прийняти на себе відповідальність.

— **Catholicissimi з «Галичаніна».** В останньому числі «Галичаніна» чванять ся станицявські «чорнобривці», що вони одніснікі достойні тамошнього єпископського престолу, а на доказ того кличуть прилюдно жембручим голосом, що вони завжди «старають ся (sic!) бути catholicissimi, хоч їм ніхто не вірить, (се шира правда. Ред.), а всі прочі, що не належать до їх славетної спілки, заражені лібералізмом та духом Мазепи. Цікава прецінь річ знати, котрі між ними такі дуже «catholicissimi»? Чи сї, що маючи відай за мало дома всякої «етимології», ще по домах приватних, а навіть на вечерках цілими годинами уділяють «антифонетичних лекцій» жінкам в буфетах? Чи може сї, що служать поганими факторами в жидівських процесах за біжницю на найбільше а оправдане огірчене станицявських жидів? Чи може сї, що з ласки «Святейшого» Синода петербурского дістають даром «Церковний Петербурский Вістник» під адресою... Банку Зв'язкового в Станицявові? Здорові були «чорнобривці», не потребуєте сям аж публично хвалити ся, що ви, наколи вакують які «догідні» посади, завжди стараете ся бути catholicissimi, recte фаризействуєте, а ними ніколи не єсте. Се знають всі давно без вас та вашого «Галичаніна». Вже то годі не признати, що «Галичанін» не має щастя до своїх станицявських поклонників. Недавно тому самі «ізряднійші» погубили «по дорозі» католицькі ордеи, тепер другі біднячки кличуть на цілий голос, що вони «catholicissimi» та ціла біда в тім, що, як самі прилюдно признають, ніхто їм не вірить...

— **Іменованя і перенесеня.** Міністер торгорлі іменував старшими офіціалами почтових офіціалів: Ст. Волошиновського, М. Конопку, Б. Шульцлавського, Едв. Моравеця і Ал. Мікульського в Кракові, А. Маковецкого в Горлицях, Зі Прекля, М. Штайтала і А. Віктора у Львові і К. Фініка в Перемишлі.

Міністер справедливости переніс судових ад'юнктів: д-ра Д. Еглія з Микулинець до Бродів, С. Бодаковського з Куликова до Коломиї, Ад. Бачинського з Белза до Добромиля, д-ра Аш. Рапапорта з Кімполонга до Черновців, Т. Ясеницького з Ліска до Чорткова, Ф. Вольского з Сянока до Ліска, І. Колчичевича з Борщова до Скольного, Вл. Дукета з Ліска до Сянока, Ст. Ковпацького зі Ст. Самбора до Сокаля, Вл. Федюка з Богородчан до Ходорова, д-ра І. Мерженського з Делятина до Золочева, Казимира Богосевича з Рожнятова до Отинії, Яц. Бая з Грималова до Радимна, С. Доніхта з Рудок до Рожнятова, д-ра М. Давида з Дорни до Садагури, М. Богудького з Мильниці до Городка, Г. Лончинського з Лопатина до Угнова.

Системізовані посади судових ад'юнктів надано ад'юнктам: Ф. Лозинському в Перемишлі, Ад. Жмурці в Тереховлі, д-рови М. Малевському в Заболотіві, Ж. Гелісови в Ліску, В. Заворови в Бібрці, К. Венгровському в Косові, Ал. Козьолови в Коломиї і Г. Питлярови в Бродях. Судовими ад'юнктами іменовано авскультанта Б. Бентковського для Янова і нотаріяльного кандидата Б. Рада для Борщова.

— **Про смерть і похорони Ол. Я. Кониського** пишуть нам з Києва: Сьогодні (1. грудня с. ст.) поховали ми Олександра Яковлевича. Велика, невимовно тяжка втрата і для України, втраченої невтомимого діяча, який все своє життя віддавав на працю для рідного краю і працював майже до останньої хвилини свого життя; тяжка втрата і для нас, близьких йому людей, які поділяли його думки і по змові помагати

йому. Може колиб він поїхав у Крим, він би ще прожив, але у його була неохота рушати ся з місця, поки не покінчить своїх літературних діл. Тим він вельми клопотав ся, писав, ходив. А тут почала ся гнила осіння погода, яка тягнеть ся і досі. Він схопив інфлюенцу; трохи поліпшало; встав, почав знов турбовати ся; зробилося запалене легких — і в кілька днів людини не стало!

Промови на могилі держали з почутем і слізьми Н. Ф. Левицький, (основатель «артілів»), Лисенко, Стешенко, Йоїл Руденко, старша дочка Старицького прочитала вірші написані її батьком. На труну положили вінки: від Наук. товариства ім. Шевченка, від Киян-Українців, від студентів-Киян, від літературно-видавничої громади, від Кропивницького з товариством, від Чернигівців, від одеської громади, від харківської молодіжки і інші.

— **Вибори з міської курії львівської,** які мають відбутися в четвер, живо заінтересували виборців всіх партій. В останні дні здавали посольське зправдане дотепершні послы львівські д-р. Леонард Пентак і д-р. Володислав Дулемба і зголосили знова свої кандидатури. Крім них кандидатують ще два польські демократи Тадей Романович і д-р. Тадей Руговський та соціаліст Мокловський.

— **Маярі перепросили ся.** Вислід з поєдинку, який збув ся оноді між дир. Фалатом а Коссаком в Варшаві, був такий, що при першій стрілі оба артисти хибали, почім Фалат перепросив Коссака і виїхав сейчас до Кракова.

— **Нужденне житє.** Оноді помер у Львові в шинку при Вірменській улиці Казро Кадльвич, б. гімназійний сулент. Померший наділений малими здібностями умисловими мусів подякувати за сулентуру і від того часу почала ся его нужда. Зпершу уділяв він приватно лекцій, а коли постарів ся, займав ся писаркою. Найчастіше пересиджував по шинках, не щоби запивати ся, але там находив жерело свого зарібку. І там стрінула смерть 60-літнього старика на лаві і перетяла пасмо туземного его житя.

— **Самоубійство.** В понеділок пополудни застрілив ся з револьвера 24-літний барон Евстахий Бруницький, син бар. Северина з Заліщик. Він відбував службу однорочного охотника при 4. кадрі уланів у Львові і визначав ся пильністю в науках. Причиною самоубійства було імовірно нервове роздрознене.

— **Жертва, яких мало.** Сими днями випущено в Лондоні з в'язниці чоловіка, який пересидів в ній добровільно 27 літ. Его два рази засуджено на смерть за злочин, котрого не допустив ся. В 1873. р. ставав Давид Руттер, — так зве ся той чоловік — ще з якимсь другим перед судом в Іневіч за то, що вони оба убили якогось лєничного. Руттер взяв був цілу вину на себе і на тій основі, що він привнав ся до злочину, засуджено его на смерть. Але багато людей вірило в его невинність і кару смерти відложено будь-то длятого, що ему на шиї зробив ся якийсь боляк, і повішено его було би лиш довгою і страшною мукою. Оглядини лікарські вказали, що тотя історія з боляком то неправда і его знов постановлено стратити. Але до суду нашіло тільки просьба о помилуване засудженого, що остаточно его замкнено на ціле житє до в'язниці. Аж тепер коли він вже постарів ся в в'язниці і коли ему даровано решту кари, розповів він правду. Тамтой чоловік, що разом з ним ставав перед судом обжалований о убите лєничного, був дійсно убійником. Але той чоловік мав жінку, котрій було би серце пукло з жалю, якби було показало ся, що єї чоловік дійсно убійником і яко такий мусить повиснути на шибениці, він мав діти, котрі були би стали сиротами, а Руттер не мав нікогисенько на світі, був сам один, отже він взяв всю вину на себе, ну і якось щасливо уйшов кари смерти, але за то прожив добровільно чесний чоловік 27 літ в в'язниці.

— **Електричний жарт.** В Гамбурзі в середмістю настала оноді вечером тьма кромішна в наслідок того, що перервав ся електричний провідник. З той причини мусіли також перервати представленє в театрі Талія.

— **Піянство.** Дуже сумний вид представляють тепер собою села на російській Україні. Ось як пише про се «Кіевская газета»: «Нам доводить ся сконстатувати значні зміни в способі житя людей тих сіл, де замінний новий вплив у привичках і обичаях. Зміни ті, на жаль, носять на собі далеко не віраді прикмети і мимоволі приневолюють глибоко застановити ся над ними. Передовсім звертає на себе увагу прогресивний розвиток піянства, того розсадника пороків сучасного простолюдина. Після статистичних дат, у одній прим. чернигівській губернії, пропиває ся рік-річно до семи мільйонів рублів, — число, що поражєє своєю величиною, головню коли возьме ся на увагу те, що число чоловічого населеня, яке доставляє головний контингент пючих горівку, не переходить числа 1,010,000; таким робом кождий мущина від 20 до 60 літ пропиває на рік 6 рублів 84 коп. При сїм треба замітити, що деякі мущини, як пр. сектанти і

т. ин. зовсім не пють і, природно, в дійсности число грошей, які пропускає кождий, що пє, буде знатно більше, від 6 рублів 84 коп. Разом із піянством все більше і більше кидає ся в очи непошанованє чужої власности. Часті крадіжки, загарбанє чужого майна, вічні сварки для наслідства вказують на страту в населеню пошанованя до права і власности другого. Не можна не спімнути також про зростаючу неморальність між жонатюю і нежонатюю молодіжю. Тепер усе частіше і частіше можна почути із уст молодого покоління до українських губерній неморальні, цинічні пісні, що закрали ся із відкись і увійшли по просту в моду. «Вечерниці», які передше визначали ся моральною чистотою, і літні нічні зібраня «вулиці», стали тепер в богатых селах жерелом розпусти. «У нас тепер трудно найти чесну дівчину», жалував ся передомною якось один старий мужик. Останній печальній появі не мало помагють численні зібраня молодіжи обох полів задля весняних робіт у богатих дідичівських маєтках. Всі ті появи вказують на се, що Україна, або привайменше деякі єї часті переживають в теперішній хвилі переходну епоху, а напрям нового народного житя нікого не може вдоволати. Но ні в чому, здає ся, не виявила ся так ярко сучасна переходна епоха українського народного житя, як у народній поезії. Знаю всім, що високо стоїть під артистичним зглядом народна українська пісня, яка не має конкурентів в цілім знанім фольклорі. На жаль, разом із забуванєм народної мови і обичаїв поступенно ізчезають і ті пречудові старі українські пісні, які витискають або російські салдатські, або нові, більше відповідні сучасному смакови і настроєви сьпіваючих. Всі народні пісні, сьпівані тепер в українських селі, показують, як в деяких частях України, у місцевого населеня сьезає на все тонке поетичне чутє, завдяки якому творили ся чудові, високо-артистичні взірці народної лірики. Сучасні пісні, так по мові, як по образам, що висьпівають ся в них, стоять від давніших, як небо від землі». Спитаєте тепер, хто тому винен, знайдете відповідь у російських часописах і наших москвофільських — сам нарид, або міста і залізниця. Однак се ясне як сонце, що тут вина російського правління, що его зовсім не обходить добро українських мужиків».

— **Дрібні вісти.** Черновецький митрополит Аркадій Чуперкович смертельно занедужав. — З Мадриту доносять, що в порті Малага розбив ся німецький корабель, причім потонуло 136 осіб.

Телеграми.

Відень, 18. грудня. В четвер дня 20. с. м. відбуде ся о 10. год. перед полуднем запряженє новоіменованих достойників Церкви оо. Шептицького, Більчевського і Пельчара.

Сараєво, 18. грудня. Міністер скарбу Каль виїхав з поворотом до Відня.

Послідні вісти.

Нинішнє засіданє сойму отворив промовою краєвий маршалок ґр. Ст. Бадені о год. 11. мін. 20 перед полуднем, запросивши на тимчасових секретарів послів Анд. ґр. Потоцького, Урбанського, Ст. Незабітовського і Каратницького.

В своїй промові зазначив краєвий маршалок, що сойм зібрав ся на сесю дуже коротку сесию, щоби ухвалити бюджетову провізорію і правительственне предложенє о заведенє додатку до державного податку від горівки. Маршалок не сумніває ся, що сойм полагодить сю справу успішно, бо она принесе немалий хосен для краю. Краєвий Виділ призначив вже з сего нового доходу квоту на регуляцію підкарпатських рік, які сего року нанесли тільки шкоди і так вже убогому населеню. Вкінці згадав маршалок про побут ґ. В. Ціґара в Галичині на маневрах і взніс оклик в честь монарха, який всі послы тричі повторили з одушевленєм.

Потім забрав голос намісник, ґр. Пінинський. Зазначивши, що теперішня сесия дуже коротка, а також не можна ще знати, коли збере ся сойм знова, намісник висказав бажанє, щоби сойм прихилив ся до предложеного правительством закона горівчаного. Опісля намісник свернув увагу сойму на другу важну справу помочи для населеня, що потерпіло при сегогорічних повенях. Коли скінчив свою промову, представив соймови ґр. Лося, яко правительственного комісаря. Обі промови прийато оплесками.

Опісля всі петиції, які наспіли на сойм, відслано до відповідних комісій і приступлено до вибору секретарів, квесторів і ревідентів сойму. З Русинів вибрано: секретаром пос. Ка-

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

ратницького, квестором пос. Вахнянина, а ревідентом пос. о. Небиловця. До комісії бюджетової війшли з Русинів послі: Барвінський, Каратницький і Заячківський; до комісії громадської війшов пос. Кульчицький. По полагодженому ще кількох дрібних внесень краєвий маршалок замкнув засіданє о год. 1, мін. 50 і назначив слїдуюче засіданє на 10. год. в п'ятницю.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,
у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.
Програма від 16. до 31. грудня 1900.

1) *Чудої тирольскї діти*, вокальний терцет. 2. *Freres Sandaros*, люди-крокодилі. 3. *La belle Sophia*, ексцентрична танцерка. 4. *Marnitschen Zoretta* найліпше зоологічне *poutpouri*. Тресовані пси, коти, миши, кози, кури, голуби, дик і дика коза, малпи на біциклях і видра яко воздухоплавець. (10 мін ут павзи) 5. *Трупа Wallenda*. Жите та іграшки в циганьскім таборі. 6. *La belle Marcaschani*, австральска баритонова співачка. 7. *Trudy Briegardy*, феноменальна відгадувачка гадок, названа „Загадкою“. (Павза) 8. *Alaski* „чуда моря“, 3 морскі льви, „Nero“, „Biszet“ і „Neptun“, фока кльови „Тому“ і море „Jimmy“. 9. *Трупа Couvard*, пластично акробатичні мармурові статуї. — Що 1. і 16. нова програма.

Що дня велике представленє. В неділю і свята два представленя. Білети вчаснійше можна замовляти в конторі Пльона. Початок о 8. год. вечером.

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
1-35	6-10	з	Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6-25	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6-20	з	Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	6-30	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	6-46	з	Брухович, щод. від 13. мая до 16. вер. вк.	6-43	до	Бродів дв. головний	
	7-45	з	Янова	6-35	до	Станиславова, Підвисокого, Потутор	
	7-40	з	Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8-30	до	Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	8-00		на дв. головний	2-55	8-40	до	Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)
	8-05	з	Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия		9-00	до	Янова
	8-15	з	Сокаля, Рави рускої		9-15	до	Підволочиск, Бродів, Гусятинна дв. Підз.
	8-50	з	Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.		9-25	до	Бродів дв. головний
	11-45	з	Ядослава і Любачова		9-42	до	Чернівців, Станиславова
	11-55	з	Станиславова (Кересмезе, Потутор)	2-55	10-20	до	Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
	12-55	з	Янова		1-25	до	Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята
	1-15	зі	Скольного, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.		2-15	до	Брухович від 13. мая до 15. вересня в неділі і свята
	3-14	з	Бругович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)		3-05	до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.
2-20	5-17	з	Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.		3-15	до	Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.
2-35	5-40	з	" " " " на дв. голов.		3-26	до	Брухович щод. від 1. мая до 16. вер.
	5-45	з	Кракова		3-30	до	Ряшева, Хирова, Любачова
1-45	5-55	з	Чернівців, Іцкан				
	6-00	з	Сокаля, Белзця і Любачова				
Ніч				Ніч			
	7-24	з	Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)		6-10	до	Станиславова
	8-28	з	Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)		6-13	до	Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. марта 1901 щоденно
	8-50	з	Брухович від 13. мая до 16. вересня щод.	12-40	6-30	до	Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
	9-23	з	Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.		6-50	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша
	9-45	з	Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова		7-10	до	Тернополя дворець головний
8-40	10-00	з	Чернівців, Букарешту, Гусятинна, Потутор		7-33	до	дворець Підзамче
9-31	10-15	з	Лавочного (Пешту) Хирова		7-25	до	Сокаля і Рави рускої
12-20	10-12	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		7-48	до	Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)
	10-30	з	" " " " на дв. голов.	2-51	9-12	до	Янова від 1. мая до 15. вересня
	12-05	зі	Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.		10-40	до	Чернівців і Іцкан
	3-12	з	Підволочиск на дворець Підзамче		10-50	до	Кракова, Відня, Варшави
	3-35	з	" " " " на дворець головний		11-00	до	Підволочиск, Бродів дв. голов. і дв. Підз.
					11-25	до	Кракова, Відня, Берлина, Самбора
					4-45	до	Брухович від 13. мая до 17. вер. щод.

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейскій рїзнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне п. к. залізниць держ. (Львів, ул. Крайцких ч. 5) удїляє поясненя в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень
„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Вєч. Духовеньству і всім вірним Впрєосв. Митроп. і Прєосв. Еп. **Ординариатам** всіх трєх єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі зваради, збіжє в зерні і соломі, сїно в стогах і будинках **протів шкїд огневих.**

Стан фондів гваранційних з двем 31-го грудня 1899 вивосить:

Фонд резервовий	245.814 кор. 52 сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480 " "	
" спеціальна	1.684 " 80 "	
Фонд основний	72.000 " "	
" емеритальний	18.166 " 60 "	

Тарифи „Дністра“ дуже умірковані, услїва обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вивосили виплачені **шкоди 1,669.565 кор. 38 сот.** Полїси „Дністра“ приймає **Банк краєвий і Каси ощадности** у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Терєбовлі і Залїщиках при позичках гіпотєчних.

На жите можна обезпечитись **через „Дністеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає найкористнійші услїва, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає полїси і квїти в рускїм язїці. **Зголошеня** о удїленє агєнций в окрєстностях, де нема близько агєнтів „Дністра“, **приймає ся.** „Дністеръ“ виплатив агєнтам по конець 1899 р. провїзїв **216.714 корон.**

Львів, ринок ч. 10. (дім „Прєсвїті“).

Інформації і посереднїцтво до заключєня **ОБЕЗПЕЧЕНЬ** ЖИТЕВНИХ в найкористнійших комбінаціях.

Позички для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. „Дністеръ“ на 5%, 7%, 9%, 11% і 12% додатку на кошта адм.

Товариство взаїмного кредиту
„ДНІСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
— (дім „Прєсвїті“) —

удїляє позички за оплатою **5 1/2 % і 1 %** додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителїв або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першїм місці, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Св'ященїки, не посїдаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителїв предложити єще полїсу житєву; обезпечитись можна через „Дністеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згаданє Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по **4 %**.

— **Удїл членскій вивосить 50 кор., вписовє 2 кор.** —
Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в „Дністеръ“.

Інформації удїляє Дирекция листовно або агєнти Товариства взаїмних обезпечень „Дністеръ“.

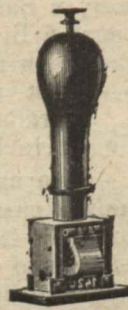
Артистичне заведєне ритовничє малярства шильдів. відливаня, таблиць, виріб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарєнь

Гєнрик Шапіра

Львів, ул. Копєрника ч. 3 (побіч антики Вп. Мїколяша). Виконує дуже красно всїлякі роботи, а іменно: печатки кавчукові і металєві для громад і урядів парохїяльних. Шильди мальовані на шклї, деревї, блясї та полотні. Всїлякі лякерования, позолочуваня хрєстїв. Таблицї і шильди ляні з рїжних металїв, таблицї нагробні і назви улиць, числа на доми.

Гравури на металю та дорогих камїнях, печатки, штанци, відзнаки, букви, монограми, герби і ґузїки до упряжи та ліберїї. Марки печатковї, бляшки шпунт. для броварїв. Нуморатори і стемплї на датум. Обцяги до пльомб, шабльони. Краска до печаток та хемїчна краска до білизни.

Цїнники даром і франко.

Гіпотєчного.

БАНКУ

Контора вимїни
цїнні паперї
виплачує без потрученя
провїзїї або копїтїв

Вїдлїжкі

вильсованї

КУПОНИ

Вїдлїжкі